

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání



Po zarostlém chodníčku hledám do života cestičku...

č. j.: 169/2023

Platnost od 1. 9. 2023 do 31. 8. 2026

Zpracoval pedagogický sbor mateřské školy

Identifikační údaje mateřské školy

Název: Základní škola a mateřská škola, Lelekovice, okres Brno – venkov, příspěvková organizace, Hlavní 102/32, 664 31 Lelekovice

IČO: 750 21 871

Zřizovatel: obec Lelekovice, Hlavní 75/7, 664 31 Lelekovice

Sídlo MŠ: Hlavní 13/2, 664 31 Lelekovice

Ředitelka školy: Mgr. Hana Mikaušová

Zástupkyně ředitelky pro MŠ: Bc. Alena Komendová

Vedoucí školní jídelny: Mgr. Táňa Nečasová

Kontakty:

Ředitelka – kontakt do ZŠ: mikausova@zslelekovice.cz

Mateřská škola: e-mail: komendova@skolkalelekovice.cz

Školní jídelna: 737 107 580; e-mail: jidelna@skolkalelekovice.cz

Webové stránky MŠ: www.zslelekovice.cz

Obecná charakteristika školy

Základní škola a mateřská škola, Lelekovice, okres Brno – venkov, příspěvková organizace vznikla 1. 8. 2019 sloučením základní a mateřské školy v jeden právní subjekt. Mateřská škola poskytuje předškolní vzdělávání a stravování pro děti zpravidla od tří let věku. Podle možností a v souladu s platnými vyhláškami je předškolní vzdělávání poskytováno i dětem mladším, a to ve věku od dvou let. Celková kapacita mateřské školy je v rozmezí 68 až 76 dětí, dle udělených výjimek na daný školní rok. Celodenní provoz probíhá ve třech věkově smíšených třídách, v době od 6:00 do 16:30. Vzdělávání dětí zajišťují kvalifikované pedagogické pracovnice, které si svoji odbornost zvyšují průběžně dle zájmu, možností a potřeb školy. Patří sem nejen učitelky (v pedagogickém sboru stabilně celkem šest), ale také asistentka pedagoga, která je v mateřské škole přítomna dle doporučení ke vzdělávání dětí se specifickými potřebami. Dále je v mateřské škole přítomna speciální pedagožka – logopedka, která se dětem věnuje v oblasti nápravy řeči. Škola se nachází ve středu obce a leží 10 km severně od centra krajského města, s nímž je spojena integrovaným dopravním systémem a městskou hromadnou dopravou. Plní v regionu funkci vesnicko-příměstské školy. Jedná se o dvoupodlažní budovu se schodištěm, která byla v roce 2018 rozšířena o jednu třídu. Příklad přízemí původní budovy mateřské školy je bezbariérový, do prvního patra dále vede schodiště. Nová přístavba je vybavena plošinou, a tudíž poskytuje rovněž bezbariérový přístup. Vstup do budovy je brankou či dveřmi (nová přístavba) na čip, který dostávají rodiče dětí (viz Školní řád – Provoz mateřské školy). Branka do mateřské školy se z bezpečnostních důvodů uzamyká nejpozději v 8:20. Vstupní dveře do původní budovy i do nové přístavby jsou opatřeny panikovým kováčím. Chráněná krajinná oblast v bezprostřední blízkosti katastru obce je protkána sítí naučných turistických stezek a cyklostezek. Krásná příroda, občanská vybavenost a snadná dostupnost důležitých institucí jsou hlavní důvody jejího trvalého rozrůstání. Prostory tříd umožňují vytvoření hracích i zájmových koutků, místa pro odpočinek či aktivit, které si děti samy zvolí. Je v nich také možné pořádat setkání s rodiči, při kterých dochází k lepšímu poznání, navazování přátelských vztahů a následné spolupráce. Přírodní zahrada pak nabízí rozlehlý členitý terén, který je vhodný pro celoroční pobyt dětí a k rozvíjení jejich pohybových dovedností. Zeleň v zahradě pak nabízí dětem možnost nejrůznějších aktivit, spojených s pozorováním přirozeného běhu přírody. Je rovněž pravidelně udržována a dle možností rozšiřována. Školní jídelna zajišťuje stravování dětí, žáků a zaměstnanců do počtu 300 strážníků.

Mateřská škola se také zčásti zaměřuje na environmentální vzdělávání dětí (třídění odpadu, pěstování bylin, rostlin, kompostování, udržitelná zahrada), podporuje zdravý životní styl a snaží se aktivně předávat hodnoty spojené s tradicemi a kulturou místa, ve kterém žijeme. Učí děti zdravému vztahu k přírodě a k lidem. Konceptně předchází vzdělávacímu programu základní školy Lelekovice s názvem Pěšina.

Podmínky vzdělávání

Věcné podmínky

Dvě třídy ze tříd tříd mají nový nábytek a také nové koberce. Dětský sedací nábytek je přizpůsoben antropometrickým požadavkům (variabilní výška sedáků židlí a stolů) a je zdravotně nezávadný. Prostorové uspořádání vyhovuje nejrozličnějším skupinovým a individuálním činnostem. Jsou vytvořena centra aktivit, kde se děti věnují činnostem, které je dále rozvíjejí. Dvě stabilní lehárny využíváme i k cvičení. Lehátka ve třetí třídě rozkládáme a uklízíme po provětrání denně. Nedostatečné jsou skladové prostory. Hračky a doplňky umísťujeme tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení. Nabídku hraček a pomůcek z inventáře obměňujeme. Děti se vlastními výtvary podílejí na úpravě a výzdobě prostředí takovým způsobem, který umožňuje, aby byly jim i jejich rodičům přístupné. Zahrada a dětské hřiště umožňuje dětem celoroční pohybové a další aktivity. Vaříme ve zmodernizované kuchyni. Zahrada je doplněna o nové hračky a rozšířeny byly rovněž herní prvky pro děti (houpačky, prolézací síť apod.). V bylinkové zahrádce u vchodu do mateřské školy pěstujeme pažitku a mátu pro využití k přípravě pokrmů v naší školní jídelně. Plánované aktivity přesouváme do venkovního prostředí co nejčastěji. Využíváme k tomu zahradu, přilehlou louku i blízký les i společenské prostředí obce.

Další plán (do konce šk. roku 2025/2026): výmalba tříd, přilehlých prostor, doplnění dekorací s dalším využitím – III. třída, výměna nábytku ve spodní třídě a pořízení nového koberec do třídy, mezi ložnicí a třídou v původní budově vyměnit shrnovací dveře za tišší a modernější zástěny (aby jejich otevírání nerušilo děti při odpočinku či spánku). Do tříd budou zakoupeny nové pískovničky, tabule k procvičování motoriky (na křídlo, papír), nástěnné tabule k rozvoji rozumových schopností dětí – doplňování daného tématu aktivitami.

Životospráva

Školní jídelna má moderní kuchyňské vybavení. Kuchařky vaří výhradně z čerstvých surovin, bez konzervačních látek a dochucovadel. Vedoucí jídelny zařazuje do jídelníčku sezónní jídla, doplňuje je vhodnými přílohami. Ve škole poskytuje poradenství zdravé výživy a zdravého životního stylu. Garantuje vyváženou skladbu potravin a dodržování předpisů a norem. Děti mají k dispozici dostatek tekutin pro udržování pitného režimu (voda, čaj, ochucená voda – šťáva z ovoce). Dospělí předkládají stravu a děti si volí množství jídla, mají dostatečný prostor pro aktivní sebeobsluhu podle svých schopností. Denní program vymezuje pravidelný rytmus a řád. Svou flexibilitou umožňuje organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám dětí. Pokud to počasí dovoluje, tráví čas děti dopoledne i odpoledne venku, vycházkách, zahradě nebo terase. Má ustálený charakter, respektuje individuální potřebu aktivity a odpočinku a pravidelné intervaly jídla. Při přípravě svačin podporujeme děti v samostatnosti – mazání svačin, volba množství pečiva, ovoce, zeleniny.

Další plán (do konce školního roku 2025/2026): Dle možností zařadit do stravování více lokálních a bio potravin, více zeleniny a ovoce (ke svačině i obědu – saláty, kompoty, nakrájené ovoce, zelenina). Nabízí se využít vyvýšené záhony k pěstování dalších bylin, které by se svým charakterem hodily do skladby jídelníčku. Vést děti k zodpovědnému chování v rámci stravování a k větší míře samostatnosti při přípravě např. svačina – míchání pomazánky, nalévání kaše, příprava místa k jídlu atd.

Psychosociální podmínky

Příznivé klima je pro všechny dospělé osoby prioritou, považují ho za základní podmínku vlastní práce. Volnost a svobodná volba učí děti chování podle předem dohodnutých pravidel s důrazem na jejich jasné pochopení a přijetí. Způsob, jakým jsou děti vedeny, je podporující, sympatizující, počítá s aktivní

spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Třída je pro děti přátelským společenstvím. Zdvornost, slušnost a respekt jsou základními pravidly komunikace mezi dětmi i dospělými. Nově přichozím dětem umožňujeme postupnou adaptaci na nové prostředí. Respektujeme individualitu dětí v potřebě odpočinku i jídla. Vzdělávací nabídka odpovídá aktuálním potřebám dětí a umožňuje jejich samostatné rozhodování při výběru jednotlivých činností i vlastního hodnocení.

Další plán (do konce školního roku 2025/2026): Více se zaměřovat na poznávání individuálních potřeb, zájmů a možností dětí a dbát na celkovou individualizaci v přístupu k nim, oceňovat jejich pokroky ve vývoji, podporovat je v samostatném rozhodování. Podpořit jejich vývoj cílenou nabídkou – promítnutí potřeb z diagnostiky do plánování činností.

Organizace chodu

Každá třída má svůj třídní vzdělávací program (vycházející z ŠVP) a nabízí dětem aktivity podle podmínek jednotlivých tříd. Při rozdělování dětí do tříd jsou respektovány sourozenecké vztahy a dětská přátelství. Třídy jsou uspořádány heterogenně (věková různorodost) a počty dětí odpovídají prostorovým kapacitám jednotlivých tříd. Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován po dohodě s rodiči individuálně přizpůsobený adaptační režim. Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený. Děti mají dostatek prostoru pro spontánní činnosti uvnitř budovy i venku. Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní hře a experimentování. Převažují individuální a skupinové činnosti dětí. Pravidelně jsou zváni do školy i rodiče – např. odpolední slavnosti na zahradě či tvoření s dětmi, konzultace o vzdělávacích pokrocích mladších i starších dětí, konzultace před zápisem do 1. třídy základní školy, schůzka na začátku školního roku, rozsvěcování vánočního stromu.

Děti mají možnost se v průběhu roku účastnit vzdělávacích programů, různých kulturních akcí, lyžařského výcviku, bruslení, mají možnost navštěvovat kroužek angličtiny a zumbu.

Děti obvykle přicházejí do 8,15 hodin, po předchozím oznámení v jinou dohodnutou dobu. Vzdělávání se uskutečňuje v provozní době od 6,00 – 16, 30 hodin ve třídě Berušky (přízemí budovy), Zajíčci (I. patro) a Veverky (přístavba), ve shodném denním režimu:

6:00-7:10 scházení dětí v II. třídě – Zajíčci

7:10 rozcházení dětí do jednotlivých tříd

od 7:10 je provoz ve všech třídách

- volné a námětové hry, individuální plnění výchovných cílů, jazykové chvílky, výtvarné a pracovní činnosti, hry k rozvoji smyslového vnímání, pohybové aktivity a zpěv, spontánní i řízené činnosti dětí, komunitní a diskuzní kruh dle potřeby

8:00 – 8:15 do této doby se děti scházejí ve třídách – doporučujeme přicházet s dětmi včas, aby si zažily denní režim tak, jak je připraven – výchovná práce, navazování kontaktů s dětmi atd; pro předškoláky začíná povinné předškolní vzdělávání v rozsahu 4 hodin

8:25-8:55 hygiena, svačina

8:55-9:35 dokončení započatých činností dle individuální potřeby dětí,
příprava na pobyt venku

9:35-11:35 pobyt venku

11:35-11:45 převlékání z vycházky, hygiena, příprava na oběd

- 11:45-12:15** oběd, starší děti používají při jídle příbory
- 12:15-14:00** hygiena, příprava na odpočinek, relaxace, poslechové činnosti, četba; individuální forma odpočinku – spánek, relaxace, klidové aktivity
- 14:20-14:50** odpolední svačina
- 14:20-16:30** rozcházení dětí, tematické pohybové a další aktivity dle volby dětí, skupinová a individuální práce, zájmové kroužky, při pěkném počasí pobyt na školní zahradě

Další plán (do konce školního roku 2025/2026): Motivovat děti k plánování vlastních činností, zapojovat je do jejich organizování, společně tvořit dle jejich aktuálních zájmů a potřeb vzdělávací nabídku.

Řízení mateřské školy

Mateřskou školu vede pod dohledem ředitelky školy, jako statutárního zástupce, zástupkyně ředitelky pro mateřskou školu. Obě spolu úzce komunikují, spolupracují a vymezují kompetence všech zaměstnanců školy. Dle potřeby zástupkyně ředitelky komunikuje s institucemi a školskými poradenskými zařízeními. Dále vede, řídí, kontroluje a vyhodnocuje pracovní výsledky pedagogů. Plánuje scházení zaměstnanců na provozních a pedagogických poradách. Termíny pedagogických porad jsou stanovovány podle potřeby, zpravidla jednou měsíčně. Po vzájemné shodě vedení MŠ určuje pravidla plánování vzdělávací práce, evaluační systém a plán dalšího vzdělávání zaměstnanců. Rovněž vytváří a spravuje webové stránky mateřské školy, které jsou společné se školou základní.

Další plán (do konce školního roku 2025/2026): Zajistit jednotný a přímý informační kanál pro pedagogické pracovníky v rámci sdělování podstatných informací (emaily, WhatsApp). Zaznamenávat jednání s ředitelkou mateřské školy tak, aby byla jasná průkaznost a možnost zpětné kontroly stanovených úkolů, cílů, podnětů ke zlepšení.

Personální a pedagogické zajištění

Učitelky i provozní personál má požadovanou odbornou způsobilost, kvalifikaci pro práci v předškolním zařízení. V každé třídě pracují dvě učitelky, které se podle možností a podmínek školy překrývají po dobu přímé pedagogické činnosti optimálně alespoň v rozsahu 2,5 hodiny. Logopedickou nápravu zajišťuje speciální pedagog – logoped. Učitelky se průběžně vzdělávají v souladu s doporučením ČŠI (individualizace) a podle plánu. Jejich profesní růst dále posiluje vzájemné sdílení na úrovni školy a dalších vzdělávacích institucí, případně vzájemné hospitace.

Další plán (do konce školního roku 2025/2026): Vzdělávání pedagogických zaměstnanců bude probíhat nejen v rámci potřeb, ale i jejich zájmů, a to v souladu s plánem. O získaných poznatcích budou pedagogové informovat také ostatní – zpracování krátkého písemného záznamu a pojednání na následné pedagogické poradě. Nastaveno bude sdílení praxe nejen v rámci tříd a mateřské školy, ale také v rámci možnosti návštěvy jiného předškolního zařízení (inspirace pro další rozvoj).

Spoluúčast rodičů

Mateřská škola podporuje aktivní spoluúčast rodičů. Rodiče se mohou účastnit různých aktivit svých dětí a nabízených neformálních setkání, která jsou pravidelně plánována v průběhu školního roku. Denní kontakt a rozhovor s učiteli při příchodu do třídy vede k efektivnímu řešení osobních požadavků na individuální péči o jejich dítě. Rodiče si sjednávají schůzku k časově náročnějšímu rozhovoru, konzultaci s učiteli nebo zástupkyní ředitelky pro mateřskou školu.

Rodiče průběžně informujeme o učebních pokrocích jejich dětí osobně, o obsahu vzdělávací práce v týdenních intervalech prostřednictvím nástěnek v šatnách každé třídy.

Dochází ke vzájemným výměnám informací mezi MŠ a rodinou, mezi rodiči navzájem. Obsah aktivit zahrnuje základní oblasti pro úspěšné zahájení povinné školní docházky – jemná motorika, grafomotorika, zrakové a sluchové vnímání, časoprostorová orientace, základní matematické představy, řeč a myšlení. Rodiče mají také možnost dostávat informace, pracovní listy, náměty na hry a cvičení pro domácí práci, která je velmi důležitá pro důkladné upevnění navozených dovedností.

Další plán (do konce školního roku 2025/2026): Rodiče průběžně a komplexně informovat o dění ve škole a vzdělávacích pokrocích dítěte. V případě potřeby konzultovat a nabízet pomoc dalších specialistů či odborníků (v rámci MŠ – speciální pedagog – logoped nebo mimo MŠ). Podporovat a oceňovat pomoc rodičů v jakémkoliv směru.

Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Mateřská škola má pro potřeby vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami zajištěn bezbariérový vstup do budovy i do nové přístavby, kde je umístěna výsuvná plošina. Třídy jsou vybaveny pomůckami pro rozvoj individuálních potřeb dětí – pomůcky pro jemnou a hrubou motoriku, manipulační činnosti atd. Je zajištěna i personální podpora, a to zejména logopeda, speciálního pedagoga a dle přijatých podpůrných opatření též asistenta pedagoga (pokud je v rámci poskytnutí PO dítěti s SVP přiznán).

Další plán (do konce školního roku 2025/2026): zajistit lepší spolupráci se speciálním pedagogem v rámci mateřské školy – umožnění odborné depistáže v rámci prevence logopedických vad, dále seznámení s výsledky a pokroky dětí na poradách, plánování individuální práce s dítětem v rámci logopedické prevence a prevence poruch učení (výstupy z diagnostiky dětí, konzultace). Udržet a rozvíjet spolupráci s ŠPZ, které poskytuje podporu při řešení začleňování dětí v rámci PO (SPC Veslařská, PPP Kociánka, PPP Hybešova).

Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných

Pro vzdělávání a rozvoj dětí nadaných je mateřská škola vybavena didaktickými pomůckami, které tyto děti dále rozvíjí a stimuluje – např. encyklopedie, mikroskop, lupy, písmena, logické hry, složitější mozaiky a puzzle, tabulky Logicco s adekvátními pracovními listy apod.

Další plán (do konce školního roku 2025/2026): postupně dovybavit všechny třídy pomůckami vhodnými ke stimulaci dětí s nadáním v jakémkoliv sféře

Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola je pro vzdělávání dětí od dvou do tří let dostatečně materiálně vybavena. Ve třídách je nábytek, který je přizpůsoben výšce dětí a který jim umožňuje dosah v rámci výběru pomůcek a hraček. Dále je vybavení uzpůsobeno i v rámci hygienického zázemí, např. na toaletách (snížené WC, pisoáry), dále v umývárkách (nižší umyvadla, ručníky v dosahu dětí). Třídy jsou pak vybaveny stolečky s nastavitelnou výškou a k nim jsou pořízeny vyhovující židličky (opět v rámci výškových dispozic dětí). V šatních skříňkách je zajištěn dostatek úložného prostoru pro náhradní oblečení dětí. Jsou zajištěny pomůcky vhodné pro dvou až tříleté děti (např. leporela, vkládací obrázky, jednoduché puzzle apod.)

Jazyková podpora dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Mateřská škola poskytuje dětem – cizincům a dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pro zajištění plynulého přechodu do základní školy je proto poskytována jazyková příprava těchto dětí, a to v souladu

s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, pokud jsou ve škole alespoň čtyři cizinci v povinném předškolním vzdělávání. Vzdělávání ve skupině – rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne (dle potřeby). Na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte, může být do této skupiny zařazeno i jiné dítě, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání /nesmí být na újmu jazykové přípravy).

Organizace vzdělávání a zařazování do jednotlivých tříd

Mateřská škola má celkem tři třídy, všechny věkově smíšené, které se naplňují do výše jejich kapacity nebo dle stanovených výjimek pro daný školní rok. Třídy se dle svých vzdělávacích činností zaměřují na celkový rozvoj dětí, ve kterém se prolínají hudební, dramatické, námětové, výtvarné činnosti. Vzdělávání také podporuje environmentální výchovu, výchovu k tradicím v místě, kde žijeme. Po celou dobu vzdělávání je zajištěn kvalifikovaný pedagogický dozor – tzn. paní učitelky (dvě v každé třídě), které se v rámci činností překrývají, a to především v době pobytu venku a při obědě dětí (tzn. 9:30 – 12:30). Mimo tuto dobu je vzdělávání zajišťováno jedním kvalifikovaným pedagogem. Děti do jednotlivých tříd zařazujeme tak, aby byla zohledněna jejich věková vyváženost, sourozenecké a přátelské vazby. Kritéria, místo a termín zápisu pro přijímání dětí do mateřské školy zveřejňujeme po projednání se zřizovatelem v místě obvyklým způsobem a prostřednictvím webových stránek. Individuální vzdělávání dle § 34b je poskytujeme na základě oznámení zákonného zástupce zástupkyni ředitelky pro MŠ. Zákonnému zástupci pak na začátku školního roku doporučujeme, v jakých oblastech má podporovat rozvoj dítěte a zároveň stanovujeme termín a způsob ověřování rozvoje klíčových kompetencí dle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Ověření provádí speciální pedagog školy.

Třídy a exteriér školy, (zahrada) mají prostor pro vzdělávací nabídku učitelů uspořádaný tak, aby v souladu s tematickým plánováním umožňoval všestranný rozvoj těmito činnostmi:

Sdílení (motivační a reflexní) - zahajuje a uzavírá týdenní, podle potřeby nabídku aktivit, zpravidla v kruhu, umožňuje dětem sdílení zážitků, zkušeností, poznatků, vyjádření názorů, námětů, dále povídání o pravidlech společného soužití v mateřské škole apod. Děti si povídají o svých činnostech, hodnotí, jak je dokážou využít, co se naučily, co se jim nepovedlo apod. Hotové práce, úkoly, obrázky vystavují na ploše koberce, na tabuli, nástěnkách tak, aby je viděly ostatní děti a rodiče. Časem si je odnáší domů nebo ukládají do portfolií, podle vlastní volby. Učitel hodnotí pokroky v činnostech dětí a motivuje k dalším činnostem. Každý výsledek, každá snaha dítěte je odměněna pozitivním hodnocením.

Zahajovací sdílení probíhá v čase od 8,00 hodiny, v době, kdy jsou ve škole již přítomné všechny děti s povinnou předškolní docházkou, závěrečné sdílení v čase před pobytem venku.

Tvoření, hlína – nabízí možnost vyzkoušet řadu výtvarných technik, rozvíjí u dětí fantazii, tvořivost, praktické dovednosti jako např. stříhání, lepení, skládání, modelování, výrobu keramiky,

Manipulování a deskové hry – rozvíjí jemnou motoriku, logické myšlení, předmatematické představy, schopnost srovnávat, třídít, přiřazovat, učí respekt k pravidlům, spolupráci, řešení logických hádanek, hlavolamů.

Gramotnost, knihy a písmena – umožňuje dětem hru s písmeny, piktogramy, symboly, encyklopediemi, knihami, časopisy.

Stavění a konstruování - rozvíjí dětskou prostorovou představivost a orientaci, cvičí jemnou motoriku, manipulaci s předměty, učí komunikaci a spolupráci, modelářství, návrhářství, vizuální znázorňování, skládačky, ilustrace, návštěvy muzeí, výtvarného umění.

Hudba – podporuje spoluvytváření hudebního doprovodu prostřednictvím hudebních, rytmických nástrojů např. ozvučných dřívků, trianglů, činelů, bubínků apod. učí zpívat, rytmizovat, hrát na flétnu, případně další hudební nástroje jednoduché melodie nápodobou, poslouchat hudbu.

Příběhy, pohádky a poezie – dramatické hry, etudy, probouzí u dětí fantazii, mluvený projev, nabízí možnost spolupráce s ostatními dětmi, čtení, psaní, vyprávění příběhů, slovní hry, rozhovory, meditování, snění, nezávislost, vyhraněnost názorů, klid na samostatné uvažování, kladení filozofických otázek, vedení etických debat, zájem o náboženství.

Dílna – práce rozvíjí manuální a polytechnické dovednosti: například zatloukání hřebíků, šití, řezání pilkami, lepení, práci se smirkovým papírem, vrtání, šroubování, přináší vlastní technická řešení.

Domácnost – práce s jednoduchými a bezpečnými přístroji a domácími potřebami, například sušičkami ovoce, pečícími troubami, formami, vykrajovátky, válečky na těsto, prkýnky na krájení surovin a podobně umožňuje dětem opravdové vaření, pečení, sušení, strouhání, krájení potravin, zeleniny a ovoce a společné ochutnávání.

Pohyb – zařazování pravidelných pohybových chvil se zdravotními cviky, hry s padákem, chůze po masážních a balančních pomůčkách a podobně ve třídách, v Sokolovně cvičení na tělovýchovném nářadí, s míči a dalšími tělovýchovnými pomůčkami, sportování venku, pohyb na odrážedlech, koloběžkách, realizace dlouhých procházek v přírodě, tanec, běhání, skákání, hraní rolí, dramatizace, sportovní hry, dotykové zkušenosti, týmová práce, kolektivní hry, meditační a relaxační cvičení.

Škola – grafomotorické prvky na velké tabuli, pracovních listech, předmatematické představy, orientace v prostoru, úkoly pro rozvoj rozumových schopností, týmová práce, příprava na školu.

Příroda, písek, voda, bádání – stavby z písku, zábavné hry s vodou, badatelské činnosti v přírodě, pobyt v přírodě, pěstování rostlin, sledování filmů o přírodě, prohlížení literatury, například encyklopedií, zkoumání, pozorování a experimentace, použití pomůcek k bádání a experimentaci – magnetů, lup, mikroskopů, odměrek a přírodnin (kamínky, mušle, kůru, mech, kaštiny, žaludy, různá semínka, minerály a podobně), získávání poznatků o živé a neživé přírodě.

Metody a formy práce v mateřské škole

Při vzdělávání a výchově dětí využíváme prožitkové a kooperativní učení hrou a také jejich činnostmi, které jsou přímo založeny na jejich zážitcích. Uplatňujeme situační učení, které se zakládá na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné a praktické ukázky životních souvislostí. Děti se tedy především učí spontánním sociálním učení (nápodobou). Spontánní a řízené aktivity jsou vyvážené a provázané. Rovněž se maximálně přizpůsobujeme vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí daných věkových skupin a dbáme na to, aby tato vývojová specifika byla při vzdělávání dětí v plné míře respektována.

Způsob ověřování úrovně očekávaných výstupů v individuálním vzdělávání v povinné předškolní docházce dítěte

Dítě stráví s ostatními dětmi a třídní učitelkou dopoledne v mateřské škole – při hře, rozhovoru a činnostech spontánních i řízených pak proběhne ověření jeho znalostí a dovedností. Pokud dítě zaostává v osvojování potřebných schopností a dovedností, učitelka nebo ředitelka školy doporučí rodičům, jak postupovat při vzdělávání, aby jejich dítě bylo co nejlépe podpořeno.

Charakteristika vzdělávacího programu a vzdělávací obsah

Tento školní vzdělávací program je zpracován na dobu tří let, je každoročně vyhodnocován, doplňován a aktualizován.

Cílem našeho programu je připravit dětem takové podmínky, podnětné prostředí a pestrou nabídku činností, aby v mateřské škole prožívaly chvíle plné pohody, radosti z objevování a poznávání. A také, aby se za spoluúčasti rodiny rozvíjely v samostatné a zdravě sebevědomé jedince, kteří budou připraveni pro další život. Chceme, aby pro ně mateřská škola byla kamarádká, tvůrčí, vstřícná, empatická, hravá a s velkou nabídkou možností poznávat okolní svět a seznamovat se s jeho krásami.

Mateřská škola realizuje vzdělávání dětí podle programu, který představuje pedagogický přístup orientovaný na dítě. Základní pilíře programu tvoří individualizace, vedení dětí k samostatnému rozhodování (možnost volby a převzetí odpovědnosti), sebehodnocení prostřednictvím portfolia, nabídka různých forem spolupráce s rodinou.

Program je založen na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb dítěte. Vytváří podnětné klima školy, které stimuluje nadané děti, povzbuzuje méně nadané, podporuje slabší a zajišťuje optimální vývoj dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami. Výchova a vzdělávání pozitivním prožitkem, přírodou a v přírodě, činnostmi, praktickým charakterem, získáváním zdravého sebevědomí a schopnostmi sebehodnocení povzbuzuje děti k učení, vede k aktivitě. Cílem našeho úsilí je získávání celoživotně nezbytných kompetencí, se zvláštním zřetelem k ochraně a tvorbě životního prostředí a podpoře kultury místa, kde dítě vyrůstá a žije. Naším záměrem je vytvořit dětem pohodové prostředí vlídné k dětem i k přírodě.

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v environmentální oblasti se založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na okolní prostředí a vytvoření základů pro otevřený a zodpovědný postoj dítěte k sobě samému i k okolnímu světu. Přijímat změny a aktivně se s nimi vyrovnávat, kriticky myslet a umět si vybírat, nést za svou volbu odpovědnost, rozpoznávat problémy a řešit je, být tvůrčí, mít představivost, sdílet zájem a odpovědnost vůči společenství.

Záměrné pozorování a analýza zjištěných skutečností je základem individualizovaného přístupu k jednotlivým dětem.

Dostatek prostoru pro spontánní činnosti a možnost pozorování dětí v nich vede k poznávání jejich zájmů a následnému plánování vzdělávacích aktivit, kde jsou uplatňovány metody prožitkového, sociálního a kooperativního učení hrou a činnostmi dětí a různé formy práce (frontální, individuální, skupinové, diferencované). Důsledně jsou zohledňovány možnosti a potřeby jednotlivých dětí. Vzdělávací nabídka je plánována do prostor, ve kterých si děti samostatně volí své zaměstnání. Předpokladem realizace je pomoc dětí na přípravě pomůcek, vlastní činnost i samostatný úklid. Důležitou součástí vzdělávacích aktivit každého dne je sdílení s ostatními. Podle zájmů a aktuálnosti je sestavován obsah vzdělávací nabídky, která směřuje k postupnému naplňování očekávaných výstupů jednotlivých vzdělávacích oblastí.

Vzdělávací obsah mateřské školy

Školní vzdělávací program je společný pro všechny třídy a tvoří jej čtyři uspořádané integrované bloky, které se dále rozdělují na celkem 12 tematických celků (v každém integrovaném bloku jsou tyto celky tři). Děti postupně prochází těmito integrovanými bloky a tematickými celky, jejichž spojovacím článkem je společný prožitek, chování a způsob komunikace dětí k sobě samým, ke svým mladším nebo starším kamarádům, ale i k dospělým – zaměstnancům školy, rodičům, návštěvám... Děti postupně poznávají nejbližší prostředí, svět rostlin i zvířat, rodinu, svět pohádek a kouzel, zvyky a tradice, pravidla, způsoby chování ve společnosti, materiály, svět. Učí se novým praktickým dovednostem, vědomostem a postojům. Záměrně není stanoven zcela přesný časový rámeček jednotlivých tematických celků, aby téma bylo možno volit podle aktuálního zájmu dětí, popřípadě podle potřeb řešení určitých problémů. Jsou však stanoveny vzdělávací cíle, které směřují k naplnění celého integrovaného bloku a získání klíčových kompetencí. Každá třída si ve svých TVP člení tematické celky na tematické části (časově vymezené jedním nebo více týdny a zpracované do plánů činností), které jsou přizpůsobeny podmínkám jednotlivých tříd a jejich dětem. Evaluace tematické části probíhá po jejím ukončení. Učitelé zaznamenávají, které dílčí cíle a klíčové kompetence RVP PV byly prostřednictvím vzdělávací nabídky rozvíjeny.

Vzdělávací cíle a záměry:

- rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
- osvojování základů hodnot, na kterých je založena naše společnost
- získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost

Přehled integrovaných bloků ŠVP

INTEGROVANÝ BLOK Č. I: **PODZIM ŤUKÁ NA VRÁTKA**

Tematické celky:

- Moje školka
- Dary pana Podzima
- Vyletěl si drak

INTEGROVANÝ BLOK Č. II: **KOUZLA ZIMY**

Tematické celky:

- Kouzla adventu
- Paní Zima čaruje
- Moje zdravé tělo

INTEGROVANÝ BLOK Č. III: **JARO PŘIŠLO MEZI NÁS**

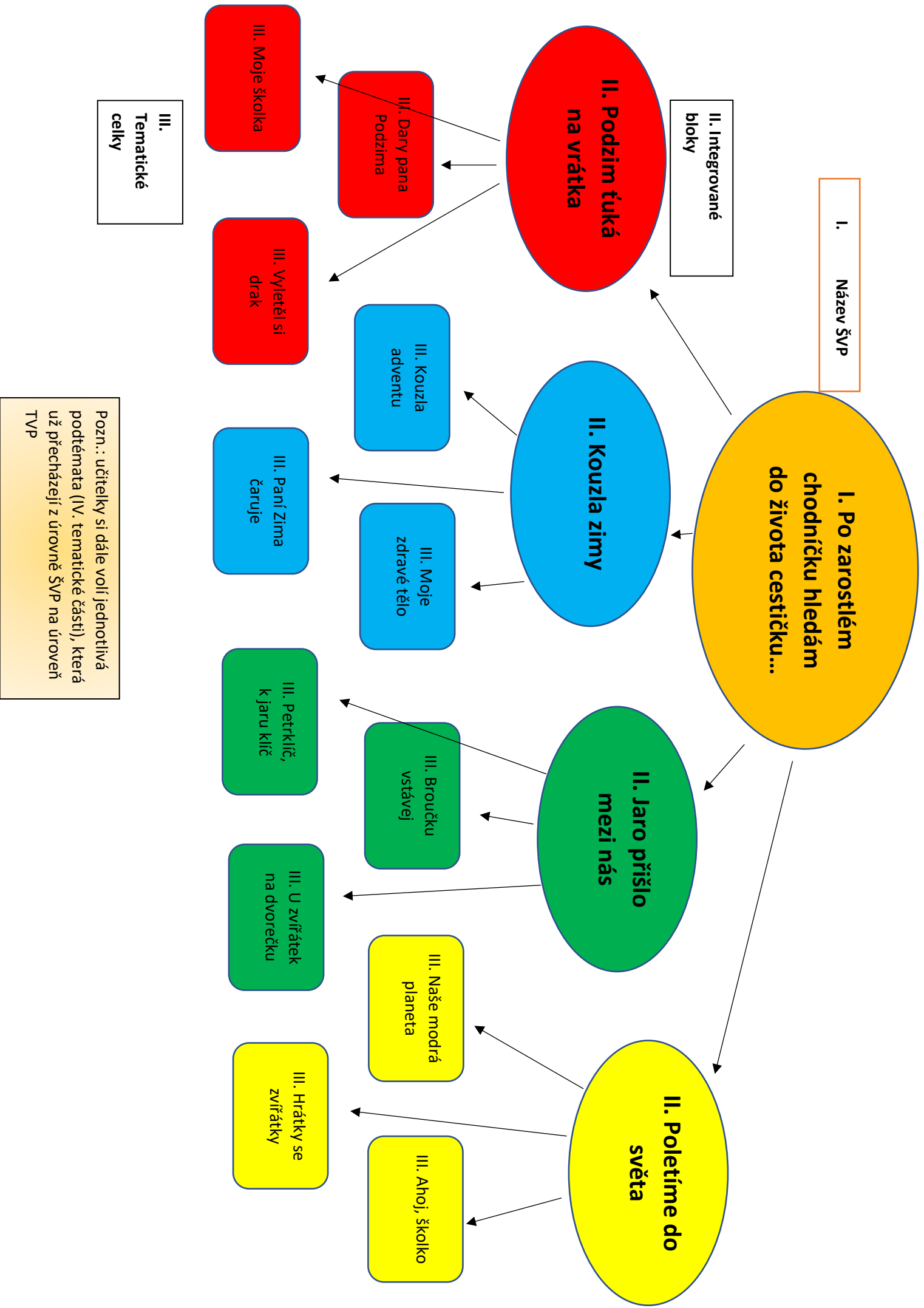
Tematické celky:

- Petrklíč, k jaru klíč
- Broučku vstávej
- U zvířátek na dvorečku

INTEGROVANÝ BLOK Č. IV: **POLETÍME DO SVĚTA**

Tematické celky:

- Naše modrá planeta
- Hrátky se zvířátky
- Ahoj, školko



I. Název ŠVP

I. Po zarostlém chodničku hledám do života cestičku...

II. Integrované bloky

II. Podzim ťuká na vrátka

III. Dary pana Podzima

III. Moje školka

III. Tematické celky

III. Vyletěl si drak

III. Kouzla adventu

II. Kouzla zimy

III. Moje zdravé tělo

III. Paní Zima čaruje

II. Jaro přišlo mezi nás

III. Broučku vstávej

III. Petrklíč, k jaru klíč

III. U zvířátek na dvorečku

II. Poletíme do světa

III. Naše modrá planeta

III. Hrátky se zvířátky

III. Ahoj, školko

Pozn.: učitelky si dále volí jednotlivá podtémata (IV. tematické části), která už přecházejí z úrovně ŠVP na úroveň TVP

PODZIM ŤUKÁ NA VRÁTKA

Zaměření integrovaného bloku:

Tento integrovaný blok je zaměřený na podzimní část ročního období, zahrnující měsíce září, říjen a listopad. Záměrem vzdělávacího úsilí je vytvářet co nejpřirozenější prostředí dětské skupiny, navození pohody pro zdárnou adaptaci nových dětí, a tím získání pocitu jistoty, bezpečí a místa, kde se všichni cítí dobře. Toto období je charakteristické vytvářením pravidel společného soužití v nové skupině dětí, vnímáním odlišností i společných rysů ať už v oblasti chování nebo prosociálních postojů. Celým integrovaným blokem se prolíná zvědavost dětí po podzimní přírodě včetně její proměny stran barev stromů, keřů, změn počasí a dalšího. Nabitě dojmy se opírají hlavně o vlastní zkušenosti dětí z pozorování přírody během podzimních procházek a tím jde ruku v ruce i posilování úcty k přírodě a jejím změnám. Celý tento proces se děje kontinuálně s komunikační stránkou, ať už po stránce perceptivní či receptivní.

Tematické celky integrovaného bloku:

- **Moje školka**
- **Dary pana Podzima**
- **Vyletěl si drak**

Integrovaný blok v jednotlivých oblastech:

1. Dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle *(co učitel u dítěte podporuje)*

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Vzdělávací nabídka *(co učitel dítěti nabízí)*

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- smyslové a psychomotorické hry
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.

Očekávané výstupy *(co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)*

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným

materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)

- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

2. Dítě a jeho psychika

a) Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu a vyjadřování)

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)

- chápat slovní vtip a humor
- utvořit jednoduchý rým
- sledovat očima zleva doprava
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

b) Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- činnosti zaměřené na vytváření (chápaní) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

c) Sebepojetí, city, vůle

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)

- získání relativní citové samostatnosti

Vzdělávací nabídka *(co učitel dítěti nabízí)*

- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

Očekávané výstupy *(co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)*

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- zorganizovat hru
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)

3. Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle *(co učitel u dítěte podporuje)*

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností

Vzdělávací nabídka *(co učitel dítěti nabízí)*

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společenské hry, společné aktivity nejrozličnějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- aktivity podporující sbližování dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)

- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.

4. Dítě a společnost

Díličí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě

- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.) –
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)

- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.

5. Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí

- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

KOUZLA ZIMY

Zaměření integrovaného bloku:

Tento integrovaný blok je časově zařazen do období zimy – příjezdu sv. Martina, adventu, kolem Vánoc, návštěvy tří králů až do začátku jara. Celý tento čas je protkaný nejrůznějšími tradicemi, zvyky a obyčejí. Cílem tohoto bloku je především prožít tuto mimořádnou atmosféru zimních svátků se všemi jejími kouzly a vést děti k vytváření pozitivních citových vazeb a prožitků směřovaných k vytváření prosociálních postojů a chování k druhému, k rozvíjené dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů k jiným lidem a k prohlubování a posilování komunikativních dovedností.

Dále blok plynule přechází od lidí a vztahů s lidmi blíže ke každému dítěti jako člověku. Věnuje se lidskému tělu, zdraví a hygieně. Dítě se učí více poznávat své vlastní tělo a vnímat souvislosti, které mohou ovlivňovat jeho pohodu a zdraví.

Tematické celky integrovaného bloku:

- **Kouzla adventu**
- **Paní Zima čaruje**
- **Moje zdravé tělo**

Integrovaný blok v jednotlivých oblastech:

1. Dítě a jeho tělo

Díličí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- zachovávat správné držení těla
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- zvládat sebeobsahu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

2. Dítě a jeho psychika

a) Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

b) Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Dílní vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie

- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (ted', dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

c) Sebepojetí, city, vůle

Díličí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti nejrozličnějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

3. Dítě a ten druhý

Díličí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společenské hry, společné aktivity nejrozličnějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sblížení dětí

- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)

4. Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)

- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lid

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

5. Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- poznávání jiných kultur
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Vzdělávací nabídka *(co učitel dítěti nabízí)*

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávané výstupy *(co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)*

- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte – vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

JARO PŘIŠLO MEZI NÁS

Zaměření integrovaného bloku:

Tento integrovaný blok je časově zařazen do období jara, kdy se vše kolem nás probouzí po zimě zpět k životu. Dítě se učí, že změny v přírodě jsou přirozenou součástí života a snaží se je vnímat v rámci svého zkoumání, pozorování a objevování světa. Cílem tohoto bloku je především vést dítě k vlastnímu objevování jarní přírody a sledování charakteristických změn kolem. Dítě se seznamuje s jarními květinami, jejich názvy a je motivováno všimnout si jich i v přírodě. Dále se děti seznamují blíže s říší hmyzu a postupně i s domácími zvířaty a jejich mláďaty...

Cílem tohoto bloku je především vést dítě k vlastnímu objevování jarní přírody a sledování charakteristických změn kolem. Vede děti k úctě k životu i v jeho rozmanitých formách a snaží se je pobízet k jeho ochraně.

Tematické celky integrovaného bloku:

- **Petrklíč, k jaru klíč**
- **Broučku vstávej**
- **U zvířátek na dvorečku**

Integrovaný blok v jednotlivých oblastech:

1. Dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovňovací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- zachovávat správné držení těla
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- zvládat sebeobsahu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých – mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy

2. Dítě a jeho psychika

a) Jazyk a Řeč

Dílčí vzdělávací cíle *(co učitel u dítěte podporuje)*

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)

Vzdělávací nabídka *(co učitel dítěti nabízí)*

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)

Očekávané výstupy *(co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)*

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech

b) Poznávací schopnosti a funkce, představitost a fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle *(co učitel u dítěte podporuje)*

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase

c) Sebepojetí, city, vůle

Díličí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání

Vzdělávací nabídka *(co učitel dítěti nabízí)*

- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení organizačních dovedností
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)

Očekávané výstupy *(co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)*

- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

3. Dítě a ten druhý

Díličí vzdělávací cíle *(co učitel u dítěte podporuje)*

- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností

Vzdělávací nabídka *(co učitel dítěti nabízí)*

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému

Očekávané výstupy *(co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)*

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- spolupracovat s ostatními
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)

4. Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody

- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

5. Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- vytvoření povědomí o vlastní souáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všímát si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímát si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

POLETÍME DO SVĚTA

Zaměření integrovaného bloku:

Tento integrovaný blok je zaměřen na vnímání a poznávání okolí mateřské školy od nejbližšího po vzdálenější (širší). Dítě v něm poznává domov, obec (místo, kde žije – obec, republika), okolní krajinu, život kolem, přírodní jevy, počasí, dále se pak učí bezpečnosti nejen na silnici ale i v rámci dopravních prostředků (pravidla jízdy, značky apod.). V rámci bezpečného chování se dítě v tomto bloku učí také rozeznávat, co je nebezpečné v rámci vztahů s lidmi a chování k sobě i druhým – úrazy a předcházení jim, nebezpečné předměty, látky, neznámí, cizí, zlí lidé. Dále se učí rozlišovat různé tvary, velikosti, materiály, barvy (třídíme, vyvozujeme, porovnáváme) a také vyjadřovat své prožitky, myšlenky a touhy všemi způsoby (tanečně, dramaticky, výtvarně, hudebně). Společně slavíme svátek dětí, loučíme se s předškoláky a se společenstvím mateřské školy zahradní slavností. V rámci integrovaného bloku se též věnujeme poznávání různých krajů, národností, etnik, kultur a porovnáváme je s naším kulturním bohatstvím (léto, cestování).

Tematické celky integrovaného bloku:

- Naše modrá planeta
- Hrátky se zvířátky
- Ahoj, školko

Integrovaný blok v jednotlivých oblastech:

1. Dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

Vzdělávací nabídka *(co učitel dítěti nabízí)*

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- konstruktivní a grafické činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí

Očekávané výstupy *(co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)*

- zachovávat správné držení těla
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

2. Dítě a jeho psychika

a) Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle *(co učitel u dítěte podporuje)*

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- chápat slovní vtíp a humor
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno

b) Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Díličí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.) získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- vytváření základů pro práci s informacemi

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině

- činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (ted', dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

c) Sebepojetí, city, vůle

Díličí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- rozvoj schopnosti sebeovládání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Vzdělávací nabídka (co učitel dítěti nabízí)

- činnosti přiměřené sílám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení organizačních dovedností
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- rozhodovat o svých činnostech
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného

- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním

3. Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle *(co učitel u dítěte podporuje)*

- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Vzdělávací nabídka *(co učitel dítěti nabízí)*

- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Očekávané výstupy *(co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)*

- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

4. Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle *(co učitel u dítěte podporuje)*

- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

Vzdělávací nabídka *(co učitel dítěti nabízí)*

- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)

- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

Očekávané výstupy *(co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)*

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)

5. Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle *(co učitel u dítěte podporuje)*

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- poznávání jiných kultur
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemi

Vzdělávací nabídka *(co učitel dítěti nabízí)*

- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat

- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními ději srozumitelnými reáliemi o naší republice

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami realizuje mateřská škola podpůrná opatření ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními podle vyhlášky č. 27/2016 Sb., v platném znění. Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je zpracován Plán pedagogické podpory (PLPP), který vychází z ŠVP školy. Zpracováním PLPP jsou pověřeny třídní učitelky, které s ním seznámí zákonné zástupce dítěte a dle potřeby předávají informace ostatním pedagogickým pracovníkům na pracovišti (v případě zastupování). PLPP je vyhodnocován ve spolupráci obou učitelek ve třídě – konkrétní způsob je popsán v každém PLPP. Dojde-li ke zjištění, že podpůrná opatření nevedou k naplňování cílů PLPP, informuje pedagogické pracovnice zákonné zástupce dítěte a doporučí využití poradenské pomoci školských poradenských zařízení. S písemným souhlasem zákonného zástupce postupuje dále podle pokynů školského poradenského zařízení. Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně je zpracován Individuální vzdělávací plán (IVP) na základě doporučení školského poradenského zařízení (pokud je zařízením stanoveno) a žádosti zákonného zástupce dítěte. IVP je zpracován bezodkladně, nejpozději však 1 měsíc ode dne, kdy MŠ obdržela doporučení školského poradenského zařízení. IVP zpracovávají učitelky ve třídě ve spolupráci se zákonnými zástupci dětí a školským poradenským zařízením. Jako podklad ke zpracování využíváme ŠVP, diagnostiku dítěte zpracovanou pedagogickými pracovníky a odborná doporučení. V IVP rovněž stanoví způsob a interval průběžného vyhodnocování, příp. návštěvy pracovníka školského poradenského zařízení ve škole. IVP je doplňován dle aktuálních vzdělávacích potřeb dítěte v průběhu celého roku.

Vzdělávání dětí nadaných

Individuální vzdělávací potřeby dětí nadaných jsou průběžně zaznamenávány prostřednictvím pozorování spontánních aktivit dětí a na základě individuální diagnostiky, kterou zpracovávají učitelky ve třídách. Následně je připravována taková vzdělávací nabídka, která odpovídá potřebám nadaných dětí – činnosti jsou natolik otevřené, aby v jejím průběhu mohlo dítě plně realizovat své specifické dovednosti. Děti mohou být dle konkrétních témat pozvány do rolí „odborníků“ a své zájmy, poznatky a dovednosti předávat ostatním dětem ve třídě při sdílení, jako průvodci při hře, pomocí fotografií, encyklopedií, příp. dalších pomůcek přinesených z rodiny. V případě, že učitelky identifikují mimořádné nadání u dítěte, dávají s písemným souhlasem zákonných zástupců podnět PPP k vyšetření, na jehož základě je stanoven další postup vzdělávání, příp. zpracování IVP.

Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Do třídy mateřské školy lze přijmou děti nejdříve od 2 let, pokud to kapacita mateřské školy umožňuje a samozřejmě s přihlédnutím k platným vyhláškám. Třídy mateřské školy zpravidla disponují vhodným zázemím pro děti od dvou let. Je-li dítě mladší tří let ke vzdělávání přijato, respektujeme jeho vývojová specifika i individuální potřeby a zájmy. Rovněž je zajištěn vyhovující režim dne s důrazem na potřebu průběžného odpočinku.

Povinné předškolní vzdělávání

Povinné předškolní vzdělávání od počátku školního roku, se vztahuje na děti, které dosáhly pátého roku věku, před zahájením povinné školní docházky. Absence dětí ze zdravotních aj. důvodů oznamují zákonní zástupci škoře podle pravidel obsažených ve školním řádu.

Přístup ke vzdělávání a školským službám cizincům

Přístup ke vzdělávání mají nejen občané České republiky, ale také občané jiného členského státu Evropské unie a jejich rodinní příslušníci. Cizinci ze třetích států, kteří nejsou občany Evropské unie mají přístup k předškolnímu vzdělávání a školským službám za podmínek, které jsou stejné i pro občany ČR a to, pokud mají právo pobytu na našem území na dobu delší než 90 dní, pokud jsou azylanty, osobami požívajícími doplňkové ochrany, žadatelé o udělení mezinárodní ochrany nebo osoby požívající dočasné ochrany. Povinné předškolní vzdělávání se vztahuje na občany jiného členského státu EU, kteří na území České republiky pobývají déle než 90 dní, dále také na cizince, kteří jsou oprávněni pobývat na našem území trvale či přechodně po dobu delší než 90 dní a na účastníky řízení o udělení mezinárodní ochrany.

Evaluace mateřské školy a hodnocení výsledků vzdělávání

Vnitřní – na úrovni třídy a školy

Vnější – rodiče, zřizovatel, kontrolní orgány

Evaluační systém

Evaluace je proces průběžného vyhodnocování procesu vzdělávání (vzdělávacích činností, situací, podmínek) a jeho výsledků, který je realizován systematicky a pravidelně v průběhu roku a jehož výsledky vedou ke smysluplnému využívání získaných poznatků při výchovně vzdělávacím procesu.

Evaluace na úrovni školy

Oblast evaluace: Při evaluaci se zaměřujeme především na hodnocení vzdělávacích činností z hlediska úrovně naplňování dílčích cílů a klíčových kompetencí v souladu jednotlivých integrovaných bloků v rámci ŠVP v souladu s RVP PV. Dále se zabýváme vyhodnocováním organizace vzdělávání, vzdělávacích podmínek, školním klimatem, spoluprací s rodiči, pedagogy, provozními zaměstnanci a spoluprací mateřské školy se základní školou (společné akce a plynulý přechod dětí do první třídy).

Prostředky evaluace (metody a techniky): analýza dokumentů MŠ (ŠVP, TVP, školní řád), analýza a pozorování plnění dílčích vzdělávacích záměrů z ŠVP, analýza vzdělávacích podmínek a jejich naplňování, způsob zpracování vzdělávacího obsahu, pozorování práce učitelů – hospitace i vzájemné hospitace, sebereflexe učitelů, výsledky vzdělávání

Časový plán: Průběžně dle potřeby, na pedagogických poradách (zpravidla 1x za měsíc) – vzniká zápis, v závěru školního roku – odpovídají třídní učitelky a zástupkyně pro mateřskou školu

Závěr evaluace: Posouzení aktuální úrovně mateřské školy, výroční zpráva o činnosti školy, případná úprava obsahu vzdělávání ŠVP, popřípadě „života“ školy

Evaluace na úrovni třídy

Oblast evaluace: Pravidelné a průběžné vyhodnocování vzdělávacího procesu na úrovni každé třídy, evaluace tematických částí a naplňování dílčích cílů a kompetencí v rámci TVP v souladu s ŠVP a dále pak RVP PV. Způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání (zpracovávání integrovaných bloků do úrovně TVP). Evaluace aktivit a projektů, akce školy, evaluace individuálních pokroků a výsledků každého dítěte – využití pedagogické diagnostiky. Vztahy učitele k třídě, učitele k dítěti, vztahy učitele k rodičům, vzájemná komunikace. Kvalita podmínek vzdělávání v kontextu RVP PV.

Prostředky evaluace (metody a techniky): dlouhodobé pozorování, pedagogická diagnostika každého jednotlivého dítěte, analýza činností dětí, analýza vzdělávacího programu, TVP, rozhovory s rodiči, dětmi, kolegyňami, vedením

Časový plán pedagogické diagnostiky: Průběžně během školního roku, záznamy u každého dítěte v pedagogické diagnostice min. 4x až 5x ročně (zpracováno dle Mgr. Bednářové). Dále využíváme u předškoláků diagnostiku školní zralosti dle Mgr. Bednářové. K průběžnému vyhodnocování a sledování pokroků dětí v delším časovém horizontu nám také slouží portfolia dětí (uchovávání kreseb, pracovních listů a dalších dokumentů učitelkami, dětmi a rodiči).

Výsledek: Na základě výsledků pedagogické diagnostiky učitelky dále vytváří a zpracovávají vzdělávací nabídku dětem tak, aby byly naplňovány jejich individuální potřeby pro jejich další rozvoj úrovně dosažených schopností. Ke každému dítěti je přistupováno individuálně a výsledky jednotlivých dětí nejsou nikterak navzájem srovnávány, ale slouží pouze k osobnímu rozvoji jedince a podpoře jeho schopností na úrovni, kterou vyžaduje jeho aktuální stav.

Časový plán: Evaluace se provádí průběžně během celého školního roku a během pobytu dítěte v mateřské škole – stručné hodnotící poznámky se vepisují do týdenní evaluace tematických částí (součást TVP) – kde učitel hodnotí celkový průběh týdne v kontextu tematické části a soulad TVP a ŠVP. Dále se zaměřuje na vhodnost vzdělávací nabídky z hlediska individuálního přístupu, volených cílů a dále hodnotí také atmosféru třídy, dosažené pokroky dětí a případné nedostatky.

Odpovídá: učitelky ve třídách

Kritéria evaluace:

- a)** Kvalita naplňování zvolených cílů a kompetencí TVP a ŠVP
- b)** Soulad s RVP PV:
 - koncepční záměr ŠVP (vlastní myšlenka, dlouhodobé cíle-vize, jasné a srozumitelné vzdělávací cíle a záměry), vhodnost vzhledem k podmínkám (vychází z analýzy podmínek a situace školy, využívání možností, které nabízí okolní prostředí)
 - pojetí a zpracování vzdělávacího obsahu (koncepte vzdělávacího obsahu, obsahová i formální kvalita integrovaných bloků apod.)
- c)** Kvalita podmínek vzdělávání (předpoklady, okolnosti, situace)
 - věcné podmínky (prostory, vybavení...),
 - životospráva (denní řád, režimová pravidla...)
 - psychosociální podmínky (klíma třídy i školy, atmosféra, kvalita komunikace.)
 - organizační podmínky (forma práce, denní program, počty dětí ve třídě...),
 - řízení mateřské školy (vymezení pravidel, týmová práce, spolupráce všech zúčastněných...)
 - podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, pro děti nadané a pro děti ve věku od dvou do tří let,
 - personální a pedagogické zajištění (pedagogické, metodické i etické kompetence pracovníků...),
 - spoluúčast rodičů (vzájemné vztahy mezi rodinou a školou, formy a obsah spolupráce, komunikace)
- d)** Vhodnost způsobu zpracování a realizace vzdělávací nabídky
 - formální a obsahové zpracování (úplnost, funkčnost, přehlednost, „kulturní forma“, grafická úprava), vhodnost výběru aktivit a činností a her ve vzdělávací nabídce, vyváženost spontánních a řízených činností
 - otevřenost ŠVP (další rozvoj školy, zkvalitňování vzdělávání, prostor pro změny, kontakty s okolním životem)
- e)** Práce pedagogů včetně jejich sebereflexe – průběh vzdělávání (práce pedagogů)
 - pedagogický styl (metody a formy práce, metodické a diagnostické postupy),
 - vzdělávací nabídka (třídní vzdělávací programy a jejich naplňování, integrované bloky, nabídka činností...)
- f)** Výsledky vzdělávání (vzdělávací přínos u dětí – oblast vztahů, postojů, dovedností, poznatků, řešení problémů a jiné)
 - individuální vzdělávací pokroky u dětí (vyhodnocování rozvoje a učení dítěte, prospívání ve vztahu k jeho individuálním možnostem a potřebám, klíma třídy Při sebereflexi si denně odpovídáme na otázky: Co se děti naučily (hodnotíme děti), co se dozvěděly nového (hodnocení výsledků a čím (hodnocení procesů) se mi podařilo toho dosáhnout (autoevaluace).
- g)** Projevená přání dětí a jejich nápady, postřehy k činnostem a k tématu, zájem dětí o činnost:
 - sledování přání a zájmu dětí o vzdělávací nabídku – dle potřeby rozvinout, rozšířit, uplatňovat nutnou dávku improvizace, nelpět za každou cenu na tom, co je naplánované, reagovat pružně a přistupovat tvořivě
- h)** Individuální podpora dětí
- i)** Rizika